

Regional utveckling vid ett vägskäl
~ framtidsscenarier för utveckling, makt och
demokrati

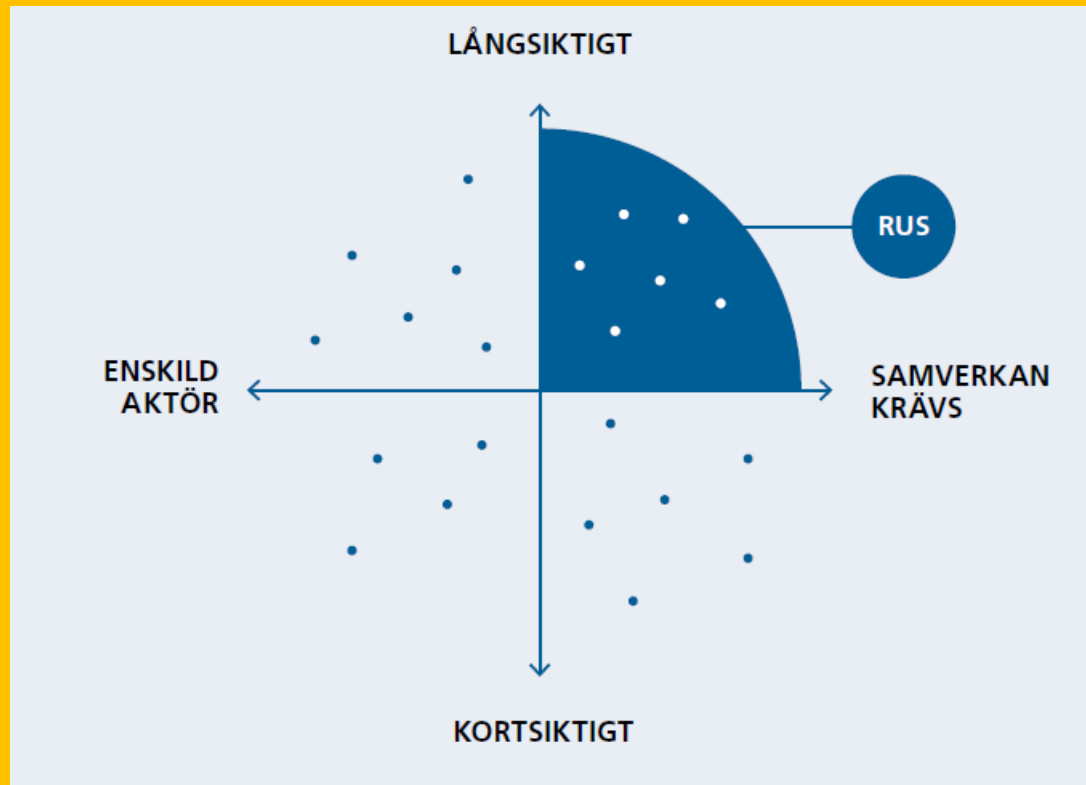
Jörgen Johansson

**Förvaltningshögskolan
Göteborgs universitet**

Tema 1

Makt och regional utveckling

Strategin prioriterar områden som är långsiktigt strategiskt viktiga för Västra Götalands utveckling och där det behövs samverkan och gemensamma insatser för att klara av att ställa om till ett hållbart samhälle.

Tema 1: *Makt och regional utveckling*

Flera maktfrågor i VGR:s RUS:

- Vilka områden bör prioriteras?
- Vad är strategiskt?
- Vad innebär det att ställa om något?
- Vad menas med samverkan och gemensamma insatser?

Tema 1: *Makt och regional utveckling*

Den regionala utvecklingspolitiken befinner sig i en maktmässig brytningstid:

- Hur ska politiken utformas med demokratin som grund? Ett regionalt medborgarskap? Partiernas roll? Erfarenheter i det civila samhället?
- Folkbildning?
- Vilka intressekonflikter kommer att finnas?
- Specialistkompetens mot demokratiskt deltagande?

Scenarier

Makten över den regionala utvecklingspolitiken är i hög grad kopplad till frågan om vilken värdering av framtiden som vinner dominans och legitimitet:

Det demokratiska scenariot; en regional utvecklingspolitik i ett underifrånperspektiv; metoder för deltagardemokratiska och deliberativa ideal (i relation till den representativa demokratin).

Det meritokratiska scenariot; en styrning med fokus mot kompetens- och kunskapsförsörjning; expertgrupper och ökat utbyte mellan regionen och forskningsinstitutioner.

Det nätverksdrivna scenariot; en modell för hur regionen kan säkra samverkan i förhandlingsnätverk mellan offentliga organ, näringsliv och ideell sektor - frågor om offentlighet, resursfördelning och ansvarsutkrävande

Tema 2.

Regional utveckling i olika tidsdimensioner

Ur Region Norrbottens utvecklingsstrategi:

Megatrenderna och de snabba omvärldsförändringarna skapar nya spelregler och förutsättningar för näringslivet och våra samhällen. Därför måste vi tänka nytt och längre genom att arbeta med olika scenarier. Vi kan inte bara lita på prognoser som beskriver den nära framtiden. Genom att omvärldsspana och fånga svaga signaler, kan vi skapa handlingsberedskap och flera framtidsbilder att diskutera – de tänkbara, möjliga och önskvärda. Vi måste vänja oss vid att det okända är det nya normala.

Tema 2.

Regional utveckling i olika tidsdimensioner

- Både att förhålla sig till snabba omvärldsförändringar och behov av långsiktighet i politiken
- Både att se megatrender och behov av att fånga in svaga signaler
- Både förmåga att skapa handlingsberedskap och behov av att se det okända som det nya normala

Σ Det är avgörande att regional utveckling är politisk och förankrad i demokratins principer

Tema 2.

Regional utveckling i olika tidsdimensioner

Olika tidsdimensioner i olika politikfält;

Lång sikt; klimatanpassning, infrastruktur, kollektivtrafik, livskvalitet

Mellansikt: kompetensförsörjning, arbetsmarknad, kulturpolitik

Kortsiktiga; krishantering, integration, socialt utanförskap, hälsa

Tema 2.

Regional utveckling i olika tidsdimensioner

- ***Det snabba tidsscenario***; omvärldsperspektivet kännetecknas av snabb omvandling. Regionens utveckling är beroende av en förmåga *att kunna arbeta under tidspress och under ständig handlingsberedskap* för att reagera på en föränderlig omvärld.
- ***Det mångfasetterade tidsscenario***; här analyseras mångfalden av utvecklingsområden. Huvudfrågan är att fördjupa förståelsen av problem förknippade med *att samordna* olika tidsperspektiv som bärs upp av utvecklingsarbetets olika delar. Fokus riktas mot förmågan att utveckla helhetstänkande.
- ***Det tröga tidsscenario***; handlingsalternativen beaktar i detta scenario vilka strategier som krävs för att *tillgodose de allra mest långtgående kraven på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* i det regionala utvecklingsarbetet.

Tema 3

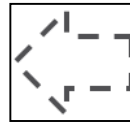
Land och stad

Regional utvecklingspolitik

Från 1995 alltmer av allmän
tillväxtpolitik och mindre av
regionalpolitik

Horisontell styrning i nätverk
Governance

Bilden av politik för
innovation

Landsbygdspolitik

Från 1995 alltmer ett eget
politikområde

Vertikal styrning - regler
Government

Bilden av ett
'Jordbruksstöd'

Tema 3

Land och stad

Samhällsutvecklingen präglas av ett urbant tolkningsföreträde, där städernas roll för ekonomisk utveckling och välfärdsskapande fått en i förhållande till landsbygden överordnad betydelse. Tre typer av scenarier:

- ***Det urbandrivna scenariot***; utvecklingspolitiken fixeras *vid att regionens tillväxtområden* ges goda utvecklingsbetingelser vilket i sin tur leder nedsippringeffekter även i landsbygdsområden.
- ***Det balansdrivna scenariot***; är knutet till en ambition att *koncentrera utvecklingsinsatser till flera orter* i regionen för att undvika koncentrationstendenser i lokaliseringsmönster. Positiva värden förknippas med en flerkärnig regionstruktur.
- ***Det ruraldrivna scenariot***; rådande utvecklingsbetingelser utmanas med syftet att låta *resurser knutna till landskapet* vara styrande för den regionala utvecklingspolitiken i sin helhet.